

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาข้อมูลท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตรแม่บท หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เพื่อเป็นตัวกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนาหลักสูตร จัดทำหลักสูตรโดยการปรับหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น ด้วยวิธีปรับรายละเอียดของเนื้อหาขอบข่ายที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ หัวข้อและคาบเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทเปลี่ยนแปลงไป และจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรได้แก่ แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติงานและลักษณะนิสัยการทำงาน

3. การตรวจสอบหลักสูตร

3.1 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินหลักสูตร ตามวิธี *puissance measure (P.M.)* เสนอหลักสูตรที่ทำขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์หาคุณค่าและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ทั้งฉบับ ซึ่งจะประเมินหลักสูตร ใน 3 ส่วน ปรากฏว่าได้หลักสูตรที่มีคุณค่า 11.72 ซึ่งสรุปตามเกณฑ์ประเมินได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสูงหรือดีมาก และจากผลการประเมินหลักสูตรโดยการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า หลักสูตรมีหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน แนวการดำเนินกิจกรรม และการวัดผล ประเมินผลเหมาะสม สอดคล้องกัน หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ นำไปวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกข้อที่ได้คะแนน .5 ขึ้นไปได้จำนวน 20 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 47 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่ายและตรวจสอบความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.82

3.3 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยการนำหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง โดยใช้แบบแผนการทดสอบแบบ *one group pretest-protest design* ดังนี้

3.3.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ

3.3.2 บันทึกการสังเกตการปฏิบัติงานและลักษณะนิสัยในการทำงาน ตามที่แผนการสอนกำหนด ด้านทักษะพิสัย และจิตพิสัย ในขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติงาน

3.3.3 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

3.4 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร นำข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทุกขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะการปรับหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น โดยปรับรายละเอียดของเนื้อหาที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ หัวข้อและคาบเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทเปลี่ยนแปลงไป

จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตร โดยอาศัยแนวคิดในการประเมินหลักสูตรแบบ *puissance measure (P.M.)* ซึ่งครอบคลุมการประเมิน 3 ด้าน คือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ปรากฏว่าได้หลักสูตรที่มีคุณค่า 11.72 สรุปว่ามีคุณภาพหรือดีมาก และจากผลการประเมินหลักสูตรโดยการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หลักสูตร จากการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำเป็ดญวน โดยใช้ผักตบชวา ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน

คะแนนจากการประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินโดยใช้แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติงานและลักษณะนิสัยในการทำงาน เป็นการประเมินทักษะพิสัยด้าน การเตรียมเครื่องมือ การเลือกวัสดุ การปฏิบัติตามขั้นตอน การปฏิบัติอย่างคล่องแคล่ว เสร็จทันเวลาที่กำหนด ได้ผลงานที่ประณีต สวยงาม ได้ผลงานตามที่กำหนด ด้านจิตพิสัย ประเมินความตั้งใจในการทำงาน ความรับผิดชอบ ความร่วมมือกับหมู่คณะ ผลการประเมินผู้เรียนทำได้ร้อยละ 91.55 แสดงถึงความก้าวหน้าด้านการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำเป็ดญวนโดยใช้ผักตบชวา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพสูงหรือดีมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบและดำเนินการตามขั้นตอน ของการพัฒนาหลักสูตร 5 ขั้นดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหลายด้าน ได้แก่ ข้อมูลท้องถิ่น ข้อมูลโรงเรียน ข้อมูลนักเรียนและหลักสูตรแม่บท เพื่อนำมาเป็นตัวกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวคิดของไทเลอร์ที่ใช้สังคมปัจจุบันเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษา (วิชย วงษ์ใหญ่, 2532)

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร วิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา งานเล็ก งานที่เตรียมไปสู่อาชีพ แขนงงานช่างประดิษฐ์ กลุ่มงานประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น กำหนดเพียงหัวข้อไว้ ผู้วิจัยใช้วิธีปรับหลักสูตรแกนกลางให้เข้ากับสภาพของท้องถิ่น โดยปรับรายละเอียดของเนื้อหาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของทาบาที่ว่าในการคัดเลือกเนื้อหาสาระต้องคำนึงถึงวัย และความสามารถของผู้เรียน) และการที่ผู้เรียนได้เรียนสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว จะทำให้เรียนรู้ได้เร็วและคงทน (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบหลักสูตร เป็นการประเมินค่าของหลักสูตรว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปุยแซงค์ ซึ่งเป็นการประเมินก่อนการนำไปใช้จริง เพราะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ ๆ ที่วิเคราะห์องค์ประกอบ 3 ส่วน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร คือ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อตัดสินหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด

ขั้นที่ 4 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง ในแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ที่กล่าวว่า “การนำหลักสูตร ไปทดลองใช้เป็นการตรวจสอบหลักสูตรว่าสามารถนำไปใช้ได้ดีกับสถานการณ์จริงเพียงใด” (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539)

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข หลักสูตร ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรทุกขั้นตอนตามคำแนะนำของประธานกรรมการ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ หลักสูตรจึงมีคุณภาพสูง

ผลจากการประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปุยแซงค์และแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญ สามารถเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรได้ดังนั้น ผลการประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่า P.M. มากกว่า 10 ซึ่งสรุปตามเกณฑ์การประเมินได้ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพสูงหรือดีมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมชัดเจน สามารถอธิบายพฤติกรรมของผู้เรียนที่ปรากฏออกมาให้เห็น เข้าใจและสังเกตได้ กิจกรรมการเรียนการสอน

สอดคล้องกับจุดประสงค์ และการวัดผลประเมินผล แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ หลังจากได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน แล้ว ทั้งนี้เป็นผลมาจาก ในการตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผู้วิจัยได้มุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ในขั้นสูง เช่น การสาธิต การสร้าง การจำแนก การอธิบาย และให้ใช้รูปแบบของการเรียนรู้ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ในระดับสูง เช่น ความรู้แบบผสมผสาน แนวคิด หลักการแก้ปัญหา ผลการประเมินหลักสูตรใน ขั้นตอนนี้ จึงได้ค่า P.M. สูง คือ มีค่าเฉลี่ย 10.72 และหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา อัตราเวลาเรียน แนวดำเนินการ และการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสม สอดคล้องกัน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปทดลองใช้โดยผู้วิจัยดำเนินการเองพบว่า การดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีกิจกรรมการเรียนที่เด็กชอบ และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรได้

จากการทดลองใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนเองร่วมกับวิทยากรในท้องถิ่น พบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกัน ดังนี้

1. ด้านหลักการ เหมาะสมกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. ด้านจุดหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมกับหลักสูตร เพราะมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านคือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ทั้งนี้เพราะจุดหมายของหลักสูตร ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการกำหนดทิศทางคุณภาพการเรียนการสอน
3. ด้านโครงสร้างเนื้อหา มีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดหมาย แนวดำเนินการและความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาที่จัดไว้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ชัดเจนเข้าใจง่าย ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนด มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
4. ด้านอัตราเวลาเรียน สัมพันธ์และเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก หลักสูตรการทำเป็ดญวนโดยใช้ผักตบชวา เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง ใช้เวลาในการเรียนการสอน 30 คาบ โดยกำหนดอัตราเวลาเรียนตามหลักสูตรแม่บท ซึ่งมีเวลาพอเพียงในการจัดกิจกรรมตลอดหลักสูตร

5. ด้านแนวดำเนินการ

5.1 ด้านสื่อการเรียนการสอน ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จัดหาได้ง่าย เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เนื่องจากสภาพของท้องถิ่นในชุมชนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานักแปลญวนนั้น สามารถหาได้ง่ายและสะดวก

5.2 ด้านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีความเหมาะสมกับหลักสูตร สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรซึ่งเฉพาะเจาะจง ชัดเจนเข้าใจง่าย ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ครอบคลุมลักษณะสำคัญๆ ของการเรียนรู้

5.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จัดเรียงลำดับได้เหมาะสมเป็นขั้นตอน เน้นการฝึกปฏิบัติ สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา สภาพท้องถิ่น และความสามารถของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมแบบเน้นกระบวนการกลุ่ม สอนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติจริง จัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางที่หลักสูตรแม่บทกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็น มีนิสัยรักการทำงาน มีการปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

6. ด้านการวัดผลและประเมินผล ใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ทั้งนี้เนื่องจากระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดให้โรงเรียนต้องทำการประเมินผู้เรียนตามขั้นตอนในกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการประเมินดังกล่าวจะต้องมีเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณภาพรวมทั้งมีหลักฐานแสดงได้อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้

จากผลการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำแปลญวน โดยใช้ผักตบชวาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ โรมเริงฤทธิ์ (2535, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น (กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ) ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนหลักสูตรตามความต้องการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตนะ บัวสนธิ์

(2535, บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง (2535, บทคัดย่อ) พบว่าหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา แสงงาม (2541, บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการสานมวย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เหมาะสมกับผู้เรียนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและหลังจากนำไปทดลองใช้พบว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน สื่อ กิจกรรม การเรียนการสอน และการวัดวัดผลประเมินผล มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน และจากผลการวิจัยของพัชนี พงษ์สุภา (2544, บทคัดย่อ) เรื่องงานใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เหมาะสมกับผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง และองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกันดีมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำเปलगวนโดยใช้ผักตบชวา สามารถนำไปใช้สอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ วิชางานเลือก สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้
2. หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำเปलगวนโดยใช้ผักตบชวา นี้ เหมาะสำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นมีความต้องการอนุรักษ์งานประดิษฐ์เศษวัสดุในท้องถิ่น เกี่ยวกับการทำเปलगวนโดยใช้ผักตบชวา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง
3. ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ วิชางานเลือก ในระดับประถมศึกษา ในท้องถิ่นที่มีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน ในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
4. สำหรับโรงเรียนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ หากในท้องถิ่นไม่มีผักตบชวา สามารถปรับเปลี่ยนเป็นเส้นใยจากวัสดุอื่น ๆ ได้
5. หลังจากการสอน ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานหลังจากจบหลักสูตรแล้ว

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. ควรมีการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ